

Şubat 2021

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Başekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

İrem Turan Taş
Uzman Yardımcısı
irem.turan@isbank.com.tr

İlkin Bengisu Tuncer
Uzman Yardımcısı
bengisu.tuncer@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Küresel Ekonomi

Ocak ayında küresel ölçekte hızla devam eden aşı uygulamaları önümüzdeki döneme ilişkin beklentileri olumlu etkilerken, aşı tedarikine yönelik endişeler ile yeni tip koronavirüsün yayılımını engellemek amacıyla birçok ülkenin ek kısıtlayıcı önlemler alması iyimser beklentileri sınırlandırdı.

IMF, 2020 yılına ilişkin küresel büyüme tahminini yılın ikinci yarısında küresel ekonomik aktivitede beklentilerden daha olumlu bir canlanma sürecinin gerçekleşmesine dayanarak yukarı yönlü revize ederken, ekonomik toparlanma ve aşılama sürecinin ülkeden ülkeye farklılık gösterdiğine dikkat çekti.

ABD’de Ocak ayında tekrarlanan seçimler ve sonrasında yaşanan olaylar yakından takip edilirken, 20 Ocak’ta Joe Biden Başkanlık görevini resmi olarak devraldı.

ABD ekonomisi koronavirüs salgınının etkisinde geçen 2020 yılında %3,5 düzeyinde daraldı. Ocak ayında ABD’de istihdam piyasasındaki zayıflığın sürdüğü, öncü göstergelerde iyileşmenin hız kazandığı görüldü.

Yılın ilk toplantısında para politikasında bir değişikliğe gitmeyen Fed, istihdam ve enflasyon hedefleri sağlanana kadar varlık alımlarının devam edeceği yönündeki sözlü yönlendirmesini yineledi.

Euro Alanı ekonomisi 2020 yılında %6,8 oranında daraldı. Açıklanan öncü göstergelerin ekonomik aktiviteye ilişkin karışık görünüm sunduğu Bölgede yeni tip koronavirüsün yayılmasını önlemek için ek kısıtlamaların devreye alınması belirsizlik yaratıyor.

Çin ekonomisi 2020 yılında alt yapı ve inşaat yatırımlarını hızlandıran mali ve parasal teşviklerin yanı sıra ihracat artışının desteğiyle %2,3 büyüdü.

ABD’de seçim sonuçlarının kesinleşmesinin yanı sıra Suudi Arabistan’ın gönüllü üretim kesintisi kararının arz fazlasına dair endişeleri azaltmasının etkisiyle Ocak ayında petrol fiyatları Şubat 2020’den bu yana en yüksek düzeyini test etti. Ocak ayında dalgalı seyir izleyen ons bazında altın fiyatları ise sınırlı düzeyde geriledi.

Türkiye Ekonomisi

İmalat PMI verisi Ocak’ta 54,4 seviyesine yükselerek faaliyet koşullarında Temmuz 2020’den bu yana en güçlü iyileşmeye işaret etti.

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Kasım’da yıllık bazda %11 yükselerek Ocak 2018’den bu yana en hızlı yıllık artışını kaydetti. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre sanayi üretimindeki aylık artış ise Kasım’da %1,3 düzeyinde gerçekleşti.

Kasım ayında cari denge altın ithalatındaki artışa bağlı olarak dış ticaret açığında kaydedilen hızlı genişlemenin yanı sıra net hizmet gelirlerinin azalmasının etkisiyle 4,1 milyar USD açık verdi. Cari açık Ocak-Kasım 2020 döneminde 35,2 milyar USD’ye ulaştı.

2020 yılında bütçe harcamaları 2019 yılına göre %20,2 oranında genişlerken, bütçe gelirleri %17,6 arttı. Böylece, bütçe açığı 2020’de %38,5 artarak 172,7 milyar TL oldu.

Ocak’ta TÜFE aylık bazda %1,68 ile piyasa beklentilerinin üzerinde artarken, yıllık TÜFE enflasyonu %14,97’ye ulaştı. Bu dönemde yurt içi ÜFE aylık bazda %2,66 artarken, yıllık Yİ-ÜFE artışı %26,16 düzeyinde gerçekleşti.

TCMB Ocak ayı toplantısında politika faizini beklentilere paralel olarak değiştirmeyerek %17 seviyesinde tuttu. 2021 yılının ilk enflasyon raporunda TCMB’nin %5 enflasyon hedefine ulaşmak için sıkı para politikası duruşunu kararlılıkla sürdüreceği vurgusu yapıldı.

Küresel Ekonomi	2
Türkiye Ekonomisi	4
Finansal Piyasalar ve TCMB	9
Bankacılık Sektörü	10
Genel Değerlendirme	11
Grafikler	12
Özet Tablolar	14

Koronavirüs salgınında belirsizlik sürüyor...

Alınan önlemlere karşın dünya genelinde koronavirüs vaka sayısında gözlenen artış devam ediyor. Küresel çapta hızla sürdürülen aşı uygulamaları önümüzdeki döneme ilişkin beklentileri pozitif etkiliyor. Türkiye’de de Ocak ayı ortasından itibaren başlayan kitlesel aşılama süreci hızla devam ediyor. Öte yandan, ekonomik toparlanmada belirleyici etken olarak görülen aşı tedariğine yönelik endişeler gündemde öne çıkarken, yeni tip koronavirüsün yayılımını engellemek amacıyla birçok ülkenin ek kısıtlayıcı önlemler alması iyimser beklentileri sınırlandırıyor.

IMF dünya ekonomisinin 2021’de %5,5 büyüyeceğini öngörüyor.

IMF, Dünya Ekonomik Görünüm Raporu’nun Ocak ayı güncellemesinde 2020 yılı için küresel daralma tahminini %4,4’ten %3,5’e revize etti. Söz konusu gelişmede, yılın ikinci yarısında küresel ekonomik aktivitede beklentilerden daha olumlu bir canlanma sürecinin gerçekleşmesinin etkili olduğu belirtildi. 2021 büyüme tahminini 0,3 puan artırarak %5,5’e çıkaran IMF, 2022 yılı için %4,2’lik büyüme tahminini korudu. Ayrıca, küresel ticaret hacminin 2020’de %9,6 daraldıktan sonra, 2021 yılında %8,1 büyümesinin beklendiği ifade edildi.

IMF Ekim raporunda 2020 yılında Türkiye ekonomisi için %5 daralma yönünde olan tahminini 4. madde konsültasyonu kapsamında yapmış olduğu değerlendirmede %1,2 büyüme yönünde revize ederken, 2021 yılı büyüme tahminini de %5’ten %6’ya çıkardı. IMF dünya genelinde salgının seyrine ilişkin belirsizliklerin sürdüğünü vurgularken, ekonomik toparlanma ve aşılama sürecinin ülkeden ülkeye farklılık göstermekte olduğunu belirtti.

IMF Ocak Tahminleri	Fark* (% puan)			
	2020	2021	2022	2021
Büyüme				
Dünya	-3,5	5,5	4,2	0,3
Gelişmiş Ekonomiler	-4,9	4,3	3,1	0,4
ABD	-3,4	5,1	2,5	2,0
Euro Alanı	-7,2	4,2	3,6	-1,0
Japonya	-5,1	3,1	2,4	0,8
İngiltere	-10,0	4,5	5,0	-1,4
Gelişmekte Olan Ekonomiler	-2,4	6,3	5,0	0,3
Çin	2,3	8,1	5,6	-0,1
Rusya	-3,6	3,0	3,9	0,2
Brezilya	-4,5	3,6	2,6	0,8
Türkiye	1,2	6,0	3,5	1,0
Enflasyon				
Gelişmiş Ülkeler	0,7	1,3	1,5	-0,3
Gelişmekte Olan Ülkeler	5,0	4,2	4,2	-0,5
Dünya Ticaret Hacmi Artışı	-9,6	8,1	6,3	-0,2

(*)Ekim tahminlerinden fark

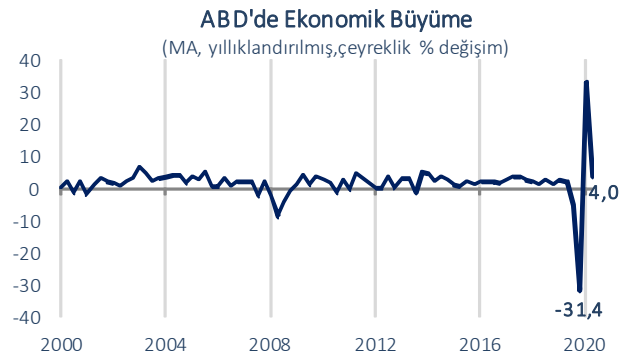
ABD’de Joe Biden dönemi...

ABD’de geçtiğimiz ay yoğun bir politik gündem takip edildi. ABD’de Georgia eyaletinde Senato seçimlerinin tekrarlanması ve sonrasında yaşanan olaylar yakından takip edilirken, 20 Ocak’ta Joe Biden Başkanlık görevini resmi olarak devraldı. Salgın, iklim değişikliği, ekonomi, ırkçılık ve göç politikalarına yönelik sorunlarla mücadeleyle ilişkin kararname imzalayan ABD Başkanı Biden, salgınla mücadele ve ekonomik toparlanma için önerdiği 1,9 trilyon USD’lik kurtarma paketinin detaylarını açıkladı. Paket kapsamında, belirli bir gelir seviyesinin altındaki hanehalkına 1.400 USD nakit yardımı hedeflenirken, salgınla mücadele ve aşı dağıtımı için 400 milyar USD, yerel yönetimlerin bütçe açıkları için 350 milyar USD yardım ayrılacak. Şubat ayının ilk haftalarında Kongre’nin onayına sunulması beklenen paketin detaylarına ilişkin müzakere süreci yakından izlenecek.

ABD’de ekonomik aktivite güçlü görünüm sunuyor.

Öncü verilere göre ABD ekonomisi 2020 yılının son çeyreğinde yıllıklandırılmış bazda %4 oranında büyüdü. ABD ekonomisi koronavirüs salgınının etkisinde geçen 2020 yılının tamamında ise %3,5 düzeyinde daraldı. Böylece, ülke ekonomisi 1946 yılından bu yana en kötü performansını kaydetmiş oldu.

ABD’de Ocak ayına ilişkin açıklanan PMI verileri olumlu bir tablo çizdi. Aralık ayında 57,1 düzeyinde gerçekleşen imalat PMI verisi Ocak ayında 59,2 ile 13 yılı aşkın süreden bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Benzer şekilde hizmetler PMI da Aralık ayındaki 54,8 düzeyinden Ocak ayında 57,5’e çıktı. Ülkede sanayi üretimi Aralık’ta aylık bazda %1,6 ile beklentilerin üzerinde artarken, uygulanan tedbirlerin etkisiyle baskı altında kalan perakende satışlar %0,7 daraldı. Öte yandan, istihdam piyasasına ilişkin veriler zayıf bir tablo çizmeye devam etti. Aralık ayında tarım dışı istihdam artış beklentilerine karşın 140 bin kişi gerilerken, 23 Ocak itibarıyla haftalık işsizlik maaşı başvurularının 4 haftalık hareketli ortalaması Kasım ortasından bu yana izlediği yukarı yönlü seyrini korudu. Diğer taraftan, ülkede Aralık ayında enflasyon göstergelerinde artış gözlemlendi. Bu dönemde kişisel tüketim harcamaları fiyat endeksi aylık bazda %0,3, yıllık bazda %1,5 arttı.

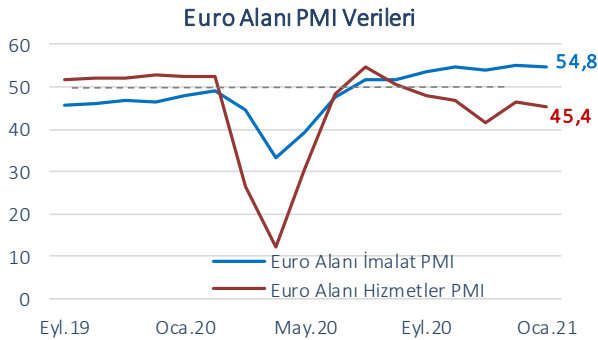
Kaynak: IMF, Datastream

Fed para politikasında bir değişiklik yapmadı.

Fed 27 Ocak'ta sona eren yılın ilk toplantısında politika faizini değiştirmeyerek %0-0,25 aralığında tuttu. Karar metninde, istihdam ve enflasyon hedefleri sağlanana kadar varlık alımlarının devam edeceği yönündeki sözlü yönlendirme yineleni. Toplantı sonrasında açıklamalarda bulunan Fed Başkanı Powell, ülkede son aylarda artan vaka sayılarının ekonomik faaliyet ve istihdam üzerinde baskı yarattığını, ancak aşı uygulamalarının ekonomik faaliyete ilişkin beklentileri desteklediğini belirtti. Ayrıca Powell, ekonomide kalıcı toparlanma sağlanana kadar genişleyici para politikalarının devam edeceğini ifade etti.

Euro Alanı'nda öncü göstergeler karışık görünüm sundu.

Euro Alanı'nda artan vaka sayıları ve kısıtlamalar nedeniyle hizmetler sektöründeki daralma son 5 aydır sürüyor. Ocak ayında hizmetler PMI verisi 45,4'e gerilerken, imalat PMI verisi 54,8 ile olumlu bir tablo çizdi. Söz konusu iki endeks Aralık ayında sırasıyla 46,4 ve 55,2 düzeyinde gerçekleşmişti. Euro Alanı'nda TÜFE Ocak ayında enerji fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle %0,9 ile Temmuz 2020'den bu yana yıllık bazda ilk kez artış kaydetti. Bölgede, Sentix iş dünyası güveni endeksi Ocak ayında 1,3 ile Şubat 2020'den bu yana en yüksek değerini alırken, bu dönemde tüketici güven endeksi aylık bazda düşüş sergileyerek -15,5 oldu. Öncü verilere göre Euro Alanı ekonomisi 2020'nin son çeyreğinde yıllık bazda % 5,1, 2020 yılı genelinde %6,8 oranında daraldı.

ECB faizleri korudu.

ECB Ocak ayı toplantısında politika faizini değiştirmeyerek %0'da, mevduat kolaylığı faizini de -%0,5'te tuttu. ECB, enflasyon oranının %2'ye yakınsamadığı müddetçe faizlerin mevcut seviyede tutulacağını belirtti. Toplantı sonrası yaptığı değerlendirmede, euronun diğer para birimleri karşısında değer kazanmasının enflasyon üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturduğunu ifade eden ECB Başkanı Lagarde, ilerleyen aylarda enflasyonda artış beklediklerini açıkladı. Lagarde ayrıca, 1,85 trilyon EUR tutarındaki Pandemi Acil Varlık Programı için ayrılan fonun finansal koşulların seyri dikkate alınarak esnek olarak kullanılabileceğini belirtti.

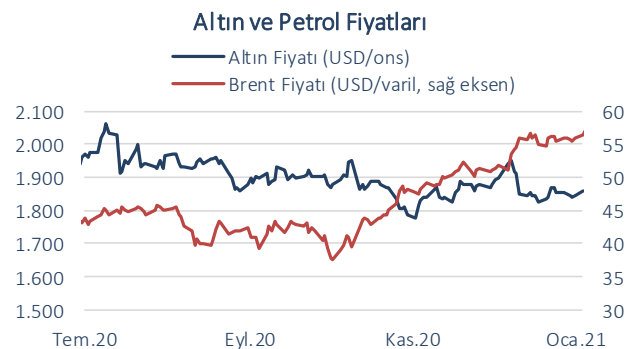
Çin ekonomisi 2020 yılında %2,3 büyüdü.

Koronavirüs salgınının olumsuz etkisiyle 2020 yılının ilk çeyreğinde %6,8 oranında daralan Çin ekonomisi 2020 yılında alt yapı ve inşaat yatırımlarını hızlandıran mali ve parasal teşviklerin yanı sıra ihracat artışının desteğiyle % 2,3 büyüdü. Ülkede ihracat Aralık'ta yıllık bazda %18,1 artarken, ithalat %6,5 yükseldi. Böylece, bu dönemde yıllık bazda %67,1 yükselerek 78,2 milyar USD seviyesine ulaşan dış ticaret fazlası, rekor yüksek seviyede gerçekleşti. Öte yandan Çin'de Kasım ayında -%0,5 olan yıllık TÜFE enflasyonu Aralık'ta bir miktar toparlanma kaydederek %0,2 oldu.

Emtia fiyatları...

Petrol fiyatları, OPEC+ ülkelerinin Ocak ayı toplantısının ardından Suudi Arabistan'ın gönüllü üretim kesintisi kararı almasının arz fazlasına dair endişeleri azaltması ve ABD'de seçim sonuçlarının kesinleşmesiyle 2020 yılının ilk haftasında 56 USD'ye çıkarak Şubat 2020'den bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. İzleyen günlerde ise Çin'deki salgın kaynaklı yeni kısıtlamaların küresel petrol talebini düşürebileceğine yönelik endişelerle petrol fiyatları bir miktar baskı altında kaldı. Bu çerçevede, Brent türü petrolün varil fiyatı yılın ilk ayını %7,9 artışla 55,9 USD düzeyinden tamamladı.

Altın fiyatları Ocak ayında dalgalı bir seyir sergiledi. ABD dolarının teşvik paketi beklentileriyle küresel ölçekte değer kaybetmesinin etkisiyle artan altın fiyatları ABD hazine tahvil faizlerinin yükselmesiyle yönüne aşağı çevirdi. Böylece altının ons fiyatı Ocak ayını %2,7 azalışla 1.846 USD düzeyinde tamamladı.

Kaynak: Fed, Datastream

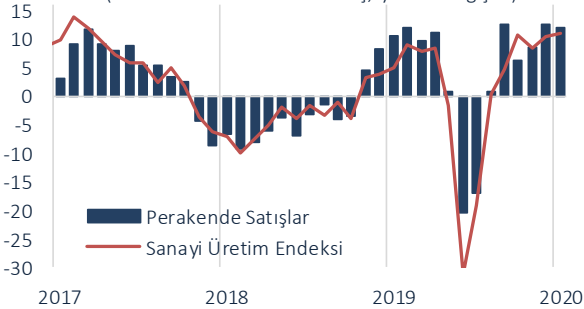
Türkiye Ekonomisi - Arz ve Talep Göstergeleri

Geniş tanımlı işsizlik oranı Ekim'de %23,5 seviyesinde...

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre işsizlik oranı, Ekim 2020'de yıllık bazda 0,7 puan gerilerken aylık bazda yatay seyrederek %12,7 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı ise Ekim'de bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,9 puan düşüşle %14,8 düzeyine geriledi. Ekim döneminde istihdam oranı yıllık bazda 2,3 puan azalarak %43,6'ya inerken, işgücüne katılım oranı %50 oldu. Bu dönemde istihdamdaki en yüksek düşüş 684 bin kişi ile salgından en olumsuz etkilenen hizmetler sektöründe gerçekleşirken, en yüksek ikinci daralma 242 bin kişi ile tarım sektöründe gerçekleşti. Mevsimlik çalışanlar ile çalışmaya hazır olduğu halde son 4 haftadır iş başvurusu yapmadığı için işgücünde yer almayanların işgücüne dâhil edilmesi ile hesaplanan "geniş tanımlı işsizlik oranı" Ekim döneminde bir önceki döneme göre 0,6 puan artarak %23,5 oldu.

Sanayi üretimi Kasım'da yıllık bazda %11 arttı.

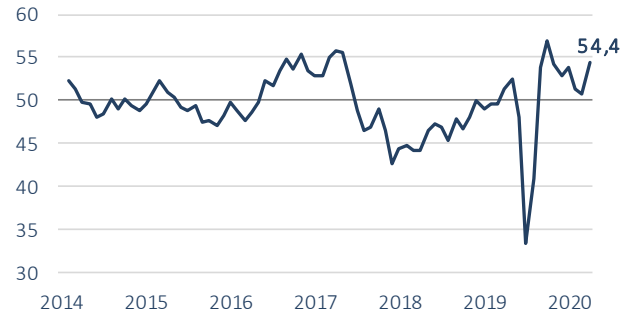
Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre sanayi üretimi Kasım'da yıllık bazda %11 oranında yükselerek Ocak 2018'den bu yana en hızlı yıllık artışını kaydetti. İmalat sanayii sektöründeki %11,6'lık yükselişin bu dönemde sanayi üretimi endeksindeki artışa 10,4 puan ile en yüksek katkıyı sağladığı gözlenirken, ara malı üretimindeki yıllık artışın hız kazanması dikkat çekti. Kasım ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre sanayi üretimi aylık bazda %1,3 yükseldi. Böylece sanayi üretimi artışında Haziran ayından itibaren gözlenen ivme kaybının Kasım'da son bulduğu görüldü. Bu dönemde sanayi üretimindeki aylık yükselişe ara malı ve sermaye malı üretimindeki artış öncülük etti. Takvim etkisinden arındırılmış sabit fiyatlarla perakende satışlar Kasım'da yıllık bazda %11,9 artarken, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre de aylık bazda %2,2 oranında yükseldi. Bu dönemde en yüksek artış otomotiv yakıtı hariç gıda dışı satışlarda gerçekleşti.

Sanayi Üretim Endeksi ve Perakende Satışlar
(takvim etkisinden arındırılmış, yıllık % değişim)

İmalat PMI Ocak'ta hızlı yükseldi.

İmalat PMI verisi Ocak ayında 54,4 seviyesine çıkarak faaliyet koşullarında Temmuz 2020'den bu yana en güçlü iyileşmeye işaret etti. Endeksin alt kalemlerinden yeni siparişler son üç aydır ilk kez artış kaydederken, sektör istihdamında üç yıldan uzun bir sürenin en hızlı artışı gözlemlendi. Ocak ayında Türk lirasının görece istikrar kazanması ham madde ve fabrika çıkış fiyatlarındaki keskin artışları bir miktar sınırladı. Öte yandan, salgın nedeniyle

uygulanan kısıtlamaların etkisiyle tedarik zincirinde meydana gelen aksamaların devam ettiği gözlemlendi.

İmalat Sanayi PMI
(eşik düzey=50)

Güven endekslerinde karışık görünüm...

Mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim güven endeksi Ocak'ta bir önceki aya göre 1,4 puan düşerek 109 düzeyine geriledi. Ocak ayında mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış inşaat ve perakende ticaret sektörü güven endeksleri aylık bazda gerileyerek sırasıyla 84,2 ve 108,5 seviyelerinde gerçekleşti. Hizmet sektörü güven endeksi ise bir önceki aya göre 2,9 puan artışla 101,9 düzeyine yükseldi. Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi aylık bazda %4 artarak Aralık'taki 80,1 seviyesinden Ocak'ta 83,3'e yükseldi. Ocak ayında aylık bazda %3,6 oranında gerileyen "mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi"nin bu dönemde düşüş kaydeden tek alt endeks olduğu görüldü.

Konut satışları Aralık'ta sert geriledi.

Faiz oranlarının yükselmesiyle birlikte Eylül 2020'den itibaren gerilemeye başlayan konut satışları Aralık'ta yıllık bazda %47,6 ile hızlı daraldı. Bu dönemde ipotekli satışlar yıllık bazda %70,9 azalarak 14.631 adet oldu. Türkiye genelinde ilk defa satılan konut sayısı bir önceki yılın aynı ayına göre %51,1 düşerken, ikinci el konut satışları da %45,4 oranında azaldı. Öte yandan, 2020 yılı genelinde ipotekli konut satışlarında kaydedilen %72,4'lük yükselişin desteğiyle toplam konut satışlarının 2019'a kıyasla %11,2 artarak yaklaşık 1,5 milyon adet düzeyinde gerçekleştiği görüldü.

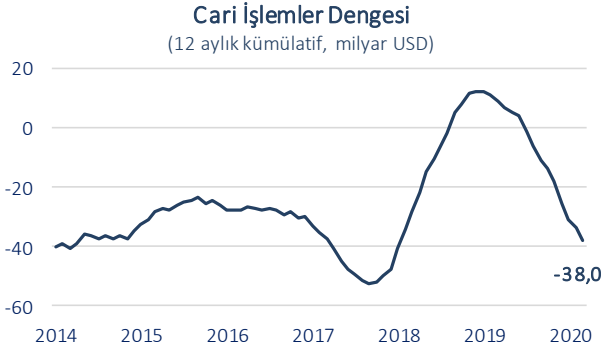
Beyaz eşya ihracatı 2020'de yatay seyrederken, otomotiv ihracatı geriledi.

Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği (TÜRKESD) tarafından açıklanan verilere göre 6 ana beyaz eşya ürün grubunda iç satışlar Aralık 2020'de bir önceki yılın aynı ayına göre %30 yükselirken ihracat %37 artış kaydetti. 2020 yılı genelinde ihracat %4 oranında genişlerken, iç satışlar ve üretim sırasıyla %16 ve %3 oranında arttı. Otomotiv sektöründe 2020 yılında toplam üretim %11 oranında gerilerken, toplam otomotiv ihracatı da adet bazında %27 azaldı. Öte yandan, yurt içi otomotiv pazarı 2020'de %61 genişleyerek 773 bin adet düzeyinde gerçekleşti.

Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Dış ticaret açığı Aralık'ta %3 daraldı.

TÜİK verilerine göre 2020 yılının Aralık ayında ihracat hacmi bir önceki yılın aynı ayına göre %16 oranında artarak 17,9 milyar USD olurken, ithalat hacmi %11,6 artışla 22,4 milyar USD'ye yükseldi. Böylece, bu dönemde dış ticaret açığı yıllık bazda %3 oranında daralarak 4,5 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. 2020 yılı genelinde ise ihracat 2019 yılına göre %6,3 düşerken, ithalat %4,3 artış kaydetti. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2019'daki %86 seviyesinden 2020'de %77,2'ye geriledi.

Kasım'da cari denge 4,1 milyar USD açık verdi.

Kasım 2019'da 15 milyar USD açık veren cari denge 2020 yılının aynı ayında 4,1 milyar USD açık verdi. Bu gelişmede, altın ithalatındaki artışa bağlı olarak dış ticaret açığında kaydedilen hızlı genişlemenin yanı sıra taşımacılık ve turizm gelirindeki gerileme paralelinde net hizmet gelirlerinin yıllık bazda 1,5 milyar USD azalması etkili oldu. Böylece, Kasım ayında küresel ölçekte salgına karşı alınan sınırlayıcı tedbirlerin yeniden yaygınlaşmasının da etkisiyle cari açık aylık bazda 10 kattan fazla artış kaydetti. Cari açık Ocak-Kasım 2020 döneminde de 35,2 milyar USD'ye ulaştı.

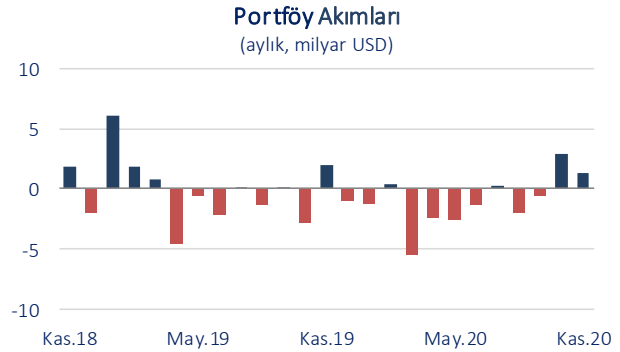
Doğrudan yatırımlar...

Kasım ayında doğrudan yatırımlar kaleminde 299 milyon USD net sermaye girişi kaydedildi. İmalat sektörüne

yönelik 139 milyon USD'lik doğrudan yatırım girişinin 68 milyon USD'si kimyasal ürünlerin ve temel eczacılık ürünleri ile malzemelerinin imalatı sektörüne yönelik olarak gerçekleşti. Yılın on bir ayında doğrudan yatırımlar kaleminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %36'lık düşüşle toplam 3,5 milyar USD'lik giriş kaydedildi.

Portföy yatırımları...

Portföy yatırımlarında Ekim ayındaki 2,9 milyar USD'lik girişin ardından Kasım'da da 1,3 milyar USD tutarında giriş gözlemlendi. Kasım'da yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasalarında 1,3 milyar USD, DİBS piyasasında 607 milyon USD tutarında net alış gerçekleştirdi. Ekim ayında 27 milyon USD net çıkış kaydedilen diğer yatırımlar kaleminde Kasım'da da 692 milyon USD net çıkış oldu. Bu dönemde yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 1,1 milyar USD artarken, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatında 2,2 milyar USD'lik artış gözlemlendi. Kasım ayında bankacılık sektörü yurt dışından sağlanan kredilerde 629 milyon USD net ödeme yaptı. Bu dönemde diğer sektörler ise 191 milyon USD net geri ödeme gerçekleştirdi. Böylece, Kasım ayı itibarıyla 12 aylık kümülatif bazda uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %80, diğer sektörlerde %65 oldu.

Rezerv varlıklar 145 milyar USD azaldı.

Kasım ayında rezerv varlıklar 145 milyar USD gerilerken, Ocak-Kasım döneminde rezervlerdeki azalış 38,6 milyar

Türkiye'ye Net Sermaye Girişleri

	(12 Aylık Kümülatif, milyon USD)		Finansmandaki Payı (%)	
	Aralık 2019	Kasım 2020	Aralık 2019	Kasım 2020
Cari İşlemler Dengesi	6.877	-37.974	51,3	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	-553	-1.161	-	-
-Doğrudan Yatırımlar	6.125	4.166	45,7	8,2
-Portföy Yatırımları	-1.260	-11.506	-	-
-Diğer Yatırımlar	374	7.333	2,8	14,5
-Net Hata ve Noksan	-5.826	-1.120	-	-
-Diğer	34	-34	0,3	-
Rezervler⁽¹⁾	-6.324	39.135	-	77,29

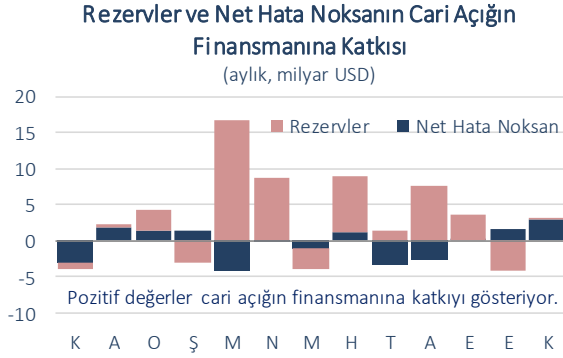
Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

Kaynak: Datastream, TCMB

Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

USD'ye ulaştı. Öte yandan, Kasım'da net hata ve noksan kaleminde 3 milyar USD tutarında sermaye girişi gözlemlendi. Böylece, net hata ve noksan kaleminde yılın ilk 11 ayında kaydedilen çıkış 2,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşti.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, ihracat hacmi 2021 yılının ilk ayında yıllık bazda %2,5 oranında genişleyerek 15 milyar USD olurken, ithalat hacmi %5,6 azalarak 18,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Ocak ayındaki güçlü ihracat performansına rağmen 3 milyar USD düzeyindeki dış ticaret açığı turizm gelirlerinin zayıf seyrettiği bir ortamda cari açığın genişlemeye devam edeceğine işaret ediyor. 2021 yılının ilk çeyreğinde ana ihracat pazarımız olan Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde halen devam etmekte olan karantina uygulamaları ile mutasyona uğrayan koronavirüse ilişkin gelişmelerin dış ticaret ve turizm gelirleri üzerinde baskı oluşturmaya devam edeceğini düşünüyoruz. Öte yandan, pek çok ülkede devam eden aşı uygulamalarının etkisine bağlı olarak ilerleyen aylarda bu baskının hafiflemesini bekliyoruz.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Kasım	Ocak - Kasım	%	12 Aylık
	2020	2019 2020	Değişim	Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-4.063	9.602 -35.249	-	-37.974
Dış Ticaret Dengesi	-3.844	-13.078 -34.506	163,8	-38.179
Hizmetler Dengesi	555	33.721 7.064	-79,1	8.871
Seyahat (net)	583	24.607 7.955	-67,7	9.067
Birincil Gelir Dengesi	-835	-11.724 -8.124	-30,7	-9.246
İkincil Gelir Dengesi	61	683 317	-53,6	580
Sermaye Hesabı	-3	36 -32	-	-34
Finans Hesabı	-1.050	2.074 -38.139	-	-39.128
Doğrudan Yatırımlar (net)	-299	-5.423 -3.464	-36,1	-4.166
Portföy Yatırımları (net)	-1.298	372 10.618	2.754,3	11.506
Net Varlık Edinimi	592	3.424 158	-95,4	1.388
Net Yükümlülük Oluşumu	1.890	3.052 -10.460	-	-10.118
Hisse Senetleri	1.276	317 -4.527	-	-4.438
Borç Senetleri	614	2.735 -5.933	-	-5.680
Diğer Yatırımlar (net)	692	262 -6.697	-	-7.333
Efektif ve Mevduatlar	-120	-2.303 -17.106	642,8	-19.308
Net Varlık Edinimi	1.037	7.447 824	-88,9	1.199
Net Yükümlülük Oluşumu	1.157	9.750 17.930	83,9	20.507
Merkez Bankası	114	500 12.663	2.432,6	14.658
Bankalar	1.043	9.250 5.267	-43,1	5.849
Yurt Dışı Bankalar	2.230	5.902 5.603	-5,1	5.936
Yabancı Para	1.603	5.574 1.252	-77,5	1.479
Türk Lirası	627	328 4.351	1.226,5	4.457
Yurt Dışı Kişiler	-1.187	3.348 -336	-	-87
Krediler	1.100	13.836 8.772	-36,6	12.442
Net Varlık Edinimi	245	225 -1.592	-	-1.449
Net Yükümlülük Oluşumu	-855	-13.611 -10.364	-23,9	-13.891
Bankacılık Sektörü	-629	-11.255 -5.622	-50,0	-5.701
Bankacılık Dışı Sektörler	-191	-1.370 -4.182	205,3	-7.696
Ticari Krediler	-286	-11.210 1.639	-	-566
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-2	-61 -2	-96,7	99
Rezerv Varlıklar (net)	-145	6.863 -38.596	-	-39.135
Net Hata ve Noksan	3.016	-7.564 -2.858	-62,2	-1.120

Kaynak: Datastream, TCMB

Türkiye Ekonomisi - Bütçe Dengesi

Merkezi yönetim bütçesi Aralık'ta 40,7 milyar TL açık verdi.

Aralık 2019'da 31,8 milyar TL açık veren bütçe dengesi Aralık 2020'de 40,7 milyar TL açık verdi. Bu dönemde bütçe gelirleri yıllık bazda %34 artışla 97,6 milyar TL olurken, bütçe harcamaları %32,2 artarak 138,3 milyar TL'ye yükseldi. Aralık 2019'da 27,6 milyar TL olan faiz dışı açık da 2020'nin aynı döneminde 35,8 milyar TL açık vererek yıllık bazda %29,5 artış kaydetti.

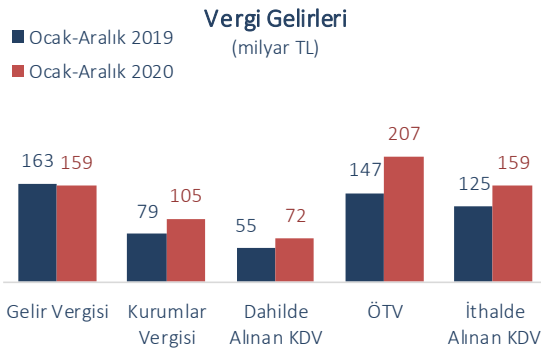
2020 yılında bütçe açığı 172,7 milyar TL'ye yükseldi.

2019 yılında 124,7 milyar TL olan bütçe açığı 2020 yılında %38,5 artışla 172,7 milyar TL'ye çıktı. Bu dönemde bütçe gelirleri %17,6, bütçe harcamaları %20,2 arttı. 2019 yılında 24,8 milyar TL açık veren faiz dışı denge, 2020 yılında da 38,8 milyar TL açık verdi.

Vergi gelirlerindeki yıllık artış Aralık'ta %29,4...

Vergi gelirleri Aralık ayında %29,4 ile hızlı artış kaydetti. Bu dönemde dahilde alınan katma değer vergisi ve özel tüketim vergisindeki (ÖTV) artış öne çıktı. Aralık'ta yıllık bazda artan yurt içi otomobil satışlarının ve Eylül ayından itibaren uygulamaya alınan yeni ÖTV oranlarının da etkisiyle motorlu taşıtlardan alınan ÖTV yıllık bazda %171 ile hızlı artış sergiledi. Öte yandan, bu dönemde alınan bağışlar ve yardımlar ile özel gelirler kaleminde gözlenen %115'lik azalış dikkat çekti.

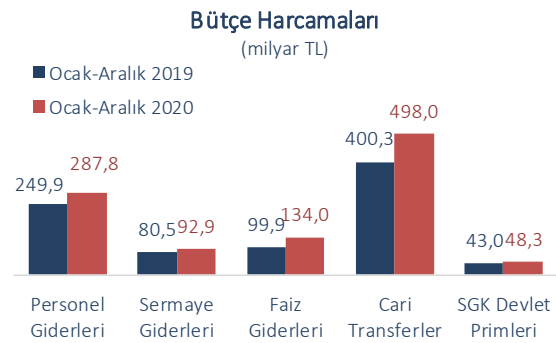
Yıllık gelişmelere bakıldığında da vergi gelirlerinin 2019'a kıyasla %23,6 ile hızlı artış kaydettiği görülüyor. Diğer taraftan bu dönemde salgına bağlı gelişmelerin de etkisiyle teşebbüs ve mülkiyet gelirleri %36,6, alacaklardan tahsilat da %23,4 oranında azalarak bütçe gelirlerindeki artışı sınırlayan kalemler oldu.

Faiz giderlerinde hızlı artış...

Cari transferler kalemi Aralık'ta hanehalkına yapılan transferler ile hazine desteklerinin etkisiyle bütçe harcamalarındaki artışta etkili olmayı sürdürdü. Bu dönemde sermaye transferlerinde ve sermaye giderlerindeki yıllık sırasıyla 100,2'lik ve %48,2'lik artışlar dikkat çekti. Aralık ayında yıllık bazda yüksek oranlı artış kaydeden bir diğer kalem de borç verme giderleri oldu.

Yıllık gelişmelere bakıldığında 2020 yılında faiz harcamalarının 2020 yılında %34 artışla 139 milyar TL'ye ulaştığı izlendi. Bu tutarın %71'i iç borç faiz ödemelerinden, %19,8'i dış borç faiz ödemelerinden oluştu. Bu dönemde faiz dışı harcamalar arasında cari transferler ile mal ve hizmet alım giderlerindeki artışlar öne çıktı.

Beklentiler...

Merkezi yönetim bütçe dengesi 2020 yılı genelinde koronavirüs salgınının etkisi altında kaldı. Bütçe açığı sene başında belirlenen hedefi %24,4 aşarken, Eylül 2020'de yayımlanan Yeni Ekonomi Programı'nda (YEP) yer alan tahminin %72,2'si düzeyinde gerçekleşti. Hükümet tarafından 2020 yılında %3,6 düzeyinde gerçekleştiği tahmin edilen bütçe açığının GSYH'ye oranı için 2021 yılı hedefinin de revize edilerek %3,5 düzeyinde belirlendiği açıklandı. 2021 yılının ilk yarısında bütçe dengesi üzerinde vergi ertelemelerinin süresinin uzatılması ile salgının ekonomi üzerindeki etkilerini sınırlandırmak amacıyla alınacak olası önlemler etkili olmayı sürdürecektir. Tek seferlik gelir imkânının da sınırlı olduğu 2021 yılında bütçe disiplini açısından vergi gelirleri ve tasarruf politikaları belirleyici olacak.

Merkezi Yönetim Bütçesi

	Aralık			Ocak-Aralık			% 2020 Bütçe		
	2019	2020	% Değişim	2019	2020	% Değişim	Hedefi	YEP Tahmini	Gerç./ YEP Tahmini (%)
Harcamalar	104,6	138,2	32,2	1.000,0	1.202,2	20,2	1.095,5	1.212,3	99,2
Faiz Harcamaları	4,2	4,9	17,4	99,9	134,0	34,0	138,9	137,4	97,5
Faiz Dışı Harcamalar	100,4	133,4	32,8	900,1	1.068,3	18,7	956,5	1.074,9	99,4
Gelirler	72,8	97,6	34,0	875,3	1.029,5	17,6	956,6	973,1	105,8
Vergi Gelirleri	60,6	78,5	29,5	673,9	833,1	23,6	784,6	790,7	105,4
Diğer Gelirler	12,2	19,1	56,5	201,4	196,4	-2,5	172,0	182,4	107,7
Bütçe Dengesi	-31,8	-40,7	27,9	-124,7	-172,7	38,5	-138,9	-239,2	72,2
Faiz Dışı Denge	-27,6	-35,8	29,7	-24,8	-38,8	56,3	0,1	-101,8	38,1

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Datastream

Türkiye Ekonomisi - Enflasyon

Ocak'ta aylık TÜFE %1,68 oldu.

Ocak ayında TÜFE bir önceki aya göre %1,68 ile beklentilerin üzerinde artış kaydetti. Piyasa beklentisi TÜFE'nin bu dönemde aylık bazda %1,4 yükseleceği yönündeydi. Ocak ayında yurt içi ÜFE (Yİ-ÜFE) artışı da %2,66 düzeyinde gerçekleşti.

Yıllık TÜFE enflasyonu Ocak'ta %14,97'ye yükseldi.

Aralık ayında %14,60 düzeyinde olan yıllık TÜFE enflasyonu Ocak ayında %14,97 seviyesine yükseldi. Bu dönemde on iki aylık ortalamalara göre TÜFE artışı ise %12,53 düzeyinde gerçekleşti. Yıllık Yİ-ÜFE enflasyonu Ocak'ta yükselmeye devam ederek %26,16 ile Mayıs 2019'dan bu yana en yüksek seviyesine çıktı.

Ocak (değişim %)	TÜFE		Yurt İçi ÜFE	
	2020	2021	2020	2021
Aylık	1,35	1,68	1,84	2,66
Yıllık	12,15	14,97	8,84	26,16
Yıllık Ortalama	14,52	12,53	15,71	13,64

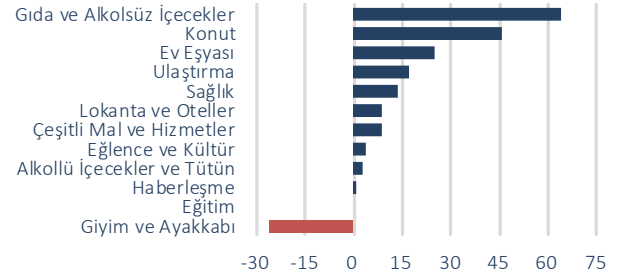
Gıda fiyatlarındaki yüksek artış devam ediyor.

Ocak ayında 12 ana harcama grubundan 10'unda fiyatlar bir önceki aya kıyasla yükseldi. Fiyatların aylık bazda %4,25 ile en hızlı arttığı grup olan sağlık aylık TÜFE enflasyonunu 14 baz puan yukarı çekti. Fiyatların aylık bazda %2,48 artış kaydettiği gıda ve alkolsüz içecekler grubu ise 64 baz puan ile aylık TÜFE enflasyonuna en fazla katkıda bulunan harcama grubu oldu. Son dönemde konut ve ev eşyası fiyatlarında gözlenen artışlar da Ocak'ta aylık TÜFE enflasyonunun sırasıyla 46 baz puan ve 25 baz puan yükselmesine neden oldu. Bu dönemde ulaştırma grubu TÜFE enflasyonunu 17 baz puan yukarı çekerken, bu grupta otomobil fiyatları ile köprü geçiş ücretlerindeki artışlar dikkat çekti. Ocak ayında giyim ve ayakkabı ile eğitim grubunda fiyatların gerilediği, giyim ve ayakkabı grubunun aylık TÜFE enflasyonundaki artışı 26 baz puan sınırlandırdığı görüldü.

TÜİK Ocak ayında enflasyon sepeti içerisindeki ana harcama gruplarının ağırlıklarını güncelledi. Gıda ve alkolsüz içeceklerin ağırlığı %22,77'den %25,94'e yükselirken lokanta ve otellerin ağırlığının %8,67'den %5,91'e indiği görüldü.

Ana Harcama Grubu Ağırlıkları (%)	2021		2020		Fark (% puan)
	2021	2020	2020	2021	
Gıda ve alkolsüz içecekler	25,94	22,77	22,77	25,94	3,17
Ulaştırma	15,49	15,62	15,62	15,49	-0,13
Konut	15,36	14,34	14,34	15,36	1,02
Ev eşyası	8,64	7,77	7,77	8,64	0,87
Lokanta ve oteller	5,91	8,67	8,67	5,91	-2,76
Giyim ve ayakkabı	5,87	6,96	6,96	5,87	-1,09
Alkollü içecekler ve tütün	4,88	6,06	6,06	4,88	-1,18
Çeşitli mal ve hizmetler	4,73	5,37	5,37	4,73	-0,64
Haberleşme	4,64	3,80	3,80	4,64	0,84
Sağlık	3,25	2,80	2,80	3,25	0,45
Eğlence ve kültür	3,01	3,26	3,26	3,01	-0,25
Eğitim	2,28	2,58	2,58	2,28	-0,30
Toplam	100	100	100	100	-

Ana Harcama Gruplarının Aylık Bazda TÜFE'ye Katkıları (baz puan)

Çekirdek enflasyon göstergeleri...

Ocak ayında TCMB tarafından yakından takip edilen B (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) ve C (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ve altın hariç TÜFE) çekirdek enflasyon göstergelerindeki aylık artışlar sırasıyla %1,64 ve %1,14 ile manşet enflasyonun altında gerçekleşti. Son dönemde yukarı yönlü bir eğilim sergileyen B ve C endekslerindeki yıllık artışlar ise %16 ve %15,5 seviyesinde gerçekleşerek yükselmeye devam etti.

Gıda fiyatları Yİ-ÜFE enflasyonunda da belirleyici oldu.

Ocak ayında gıda fiyatlarındaki artışlar aylık Yİ-ÜFE'nin seyrinde de belirleyici oldu. Bu dönemde, gıda ürünlerindeki aylık %3,7'lik fiyat artışı Yİ-ÜFE'yi 74 baz puan yukarı çekti. Yİ-ÜFE'nin alt endeksleri incelendiğinde en yüksek aylık fiyat artışının %15,6 ve %15,4 ile sırasıyla su temini ile tütün ürünleri sektörlerinde gerçekleştiği görüldü. Ocak ayında ana metaller ve metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatında gözlenen fiyat artışları Yİ-ÜFE'nin toplamda 47 baz puan yükselmesine neden oldu. Bu dönemde ana sanayi gruplarından dayanıklı tüketim malları fiyatlarının aylık bazda %4,3 oranında artış kaydetmesi de dikkat çekti.

Beklentiler...

TÜİK 2 Şubat tarihinde yayımladığı bir duyuru ile Ocak 2021'de Fiyat İstatistikleri Danışma Kurulu'nun kurulduğunu açıkladı. Duyuruda, salgın sürecinin hanehalklarının tüketim alışkanlıklarını önemli ölçüde değiştirdiği belirtilirken, Kurul'un Ocak ayında gerçekleştirdiği toplantılarda TÜİK'in TÜFE'de planlanan değişiklikler konusunda yapmış olduğu çalışmalarını gündeme aldığı belirtildi.

Geçtiğimiz günlerde Özel İletişim Vergisi ile şeker ve doğalgaz fiyatlarında yapılan artışların önümüzdeki aylarda enflasyon görünümü üzerinde olumsuz etki yaratabileceğini düşünüyoruz. Ayrıca, uluslararası gıda ve emtia fiyatlarında son dönemde yaşanan artışlar ile enflasyon beklentilerinin yüksek düzeyi de enflasyon görünümü üzerinde yukarı yönlü risk oluşturuyor. Öte yandan, TCMB'nin yılın ilk enflasyon raporunda sıkı para politikası duruşunun sürdürüleceği yönündeki açıklamalarının da etkisiyle finansal piyasalarda izlenen ılımlı seyrin enflasyon üzerindeki yukarı yönlü riskleri hafifletebileceğini düşünüyoruz.

	31.Ara	29.Oca	Değişim
5-Y CDS Primi (baz puan)	306	307	2 bp ▲
2-Y Gösterge Tahvil Faizi	%14,96	%14,69	-27 bp ▼
BIST-100	1.477	1.473	-%0,2 ▼
USD/TL	7,4320	7,3099	-%1,6 ▼
EUR/TL	9,0833	8,8773	-%2,3 ▼
Döviz Sepeti*	8,2577	8,0936	-%2,0 ▼

(*) (0,5 USD/TL + 0,5 EUR/TL)

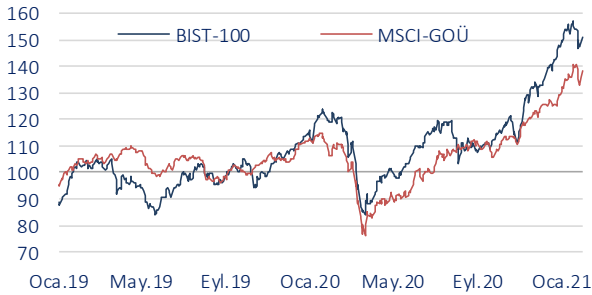
Küresel piyasalar...

Dünya genelinde Ocak ayına olumlu bir görünümle başlayan finansal piyasalar, izleyen günlerde koronavirüs aşısının tedarikine ve aşılama sürecine ilişkin endişelerle dalgalı bir seyir izledi. Ayın son haftasında ABD borsalarında bireysel yatırımcıların düşük değerli hisse senetlerine toplu halde yüklü miktarda yatırım yapması piyasalarda oynaklığı arttırdı. Küresel ölçekte hızlanan satışların etkisiyle yurt içi piyasalarda da dalgalı bir görünüm hâkim oldu.

Yurt içi piyasalarda dalgalı görünüm...

Ocak ayının ilk yarısında özellikle yurt dışı yerleşiklerin alımlarına bağlı olarak yukarı yönlü bir seyir izleyen BIST-100 endeksi ayın ikinci yarısında dalgalı bir görünüm sergiledi. Endeks 21 Ocak gün içinde 1.582 ile tarihi yüksek düzeye yükselmesinin ardından, izleyen günlerde küresel piyasalara paralel olarak satıcı bir seyir izledi. Böylece, BIST-100 endeksi ay genelinde % 0,2 ile sınırlı gerileyerek Ocak ayını 1.473 puandan tamamladı. 2 yıl vadeli gösterge tahvilin bileşik faiz oranı 29 Ocak itibarıyla 2020 sonuna kıyasla 27 baz puan azalarak %14,69 düzeyinde gerçekleşti. Ay genelinde nispeten yatay bir seyir izleyen Türkiye'nin 5 yıl vadeli CDS primi Ocak sonunda aylık bazda 2 baz puan artarak 307 baz puan seviyesinde gerçekleşti. Şubat ayının ilk günlerinde ise risk primlerinin 300 baz puan seviyesinin altına indiği görülüyor.

BIST-100 ve GOÜ Borsaları Endeksi
(31.12.18=100)

TCMB politika faizi oranını %17 seviyesinde tuttu.

Kasım ve Aralık ayı toplantılarında politika faizini toplamda 675 baz puan arttıran TCMB, 21 Ocak'ta gerçekleştirdiği toplantısında piyasa beklentileri paralelinde politika faizini değiştirmeyerek %17 düzeyinde tuttu. Toplantının ardından yapılan açıklamada, emtia fiyatlarında küresel ölçekte yaşanan gelişmelerin yanı sıra bazı sektörlerde belirginleşen arz kesintileri ve yönetilen fiyat ayarlamalarının orta vadeli enflasyon görünümü üzerinde etkili olduğu ifade edildi. Bu doğrultuda, enflasyonda kalıcı düşüşe ve fiyat istikrarına işaret eden güçlü göstergeler oluşana kadar sıkı para politikası duruşunun uzun bir süre daha sürdürülmesine karar verildiği, gerekli görülmesi halinde ilave parasal sıkılaşmaya gidilebileceği belirtildi. Açıklamada, salgının ilk döneminde olduğu gibi

seyahat, yemek ve eğlence sektörlerinin kısıtlamalardan en çok etkilenen sektörler olduğu, oluşun koşullar çerçevesinde ortaya çıkan sektörel ayrılmaların enflasyon üzerindeki etkilerinin ve gelecek döneme dair içerdiği risklerin takip edilmesi gerektiği ifade edildi.

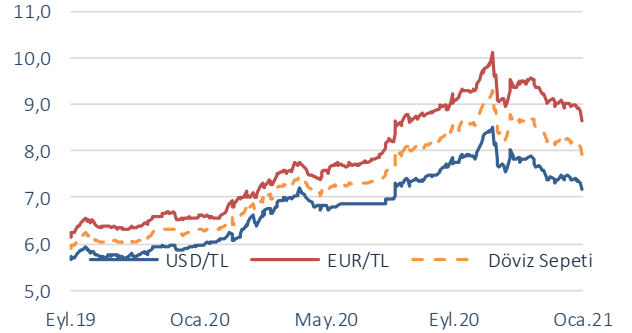
TCMB yılsonu enflasyon tahminlerini değiştirmede.

2021 yılının ilk Enflasyon Raporu'nu yayımlayan TCMB enflasyon tahminlerini değiştirmeyerek 2021 ve 2022 yılsonu için sırasıyla %9,4 ve %7 düzeyinde, 2023 yılsonu için enflasyon hedefini de %5 seviyesinde tuttu. TCMB Başkanı Naci Ağbal yaptığı sunumda TCMB'nin %5 enflasyon hedefine ulaşmak için elindeki tüm araçları kullanmaya devam edeceği vurgusunu yinelerken, orta vadeli enflasyon hedefinde sapma olması durumunda ilave sıkılaştırma adımlarının kararlılıkla atılacağını belirtti. Ağbal, faiz indirimi beklentilerine ilişkin olarak bu konunun tartışılması için henüz çok erken olduğunu ifade ederken, enflasyon hedefine ulaşmak açısından fiyatlandırma davranışlarının ve enflasyon beklentilerinin önemine de işaret etti. Türkiye'nin önemli iş örgütlerinden TOBB, TESK, TÜSİAD ve MÜSİAD 26 Ocak'ta yayımladıkları ortak açıklamada Türkiye'nin ekonomik reform gündemini yakından takip ettiklerini ve enflasyonla mücadelenin öncelikli hedef olmasını desteklediklerini belirtmişlerdi.

Türk Lirası Ocak ayında değer kazandı.

Ocak ayı boyunca dar bant içinde dalgalı bir seyir izleyen TL, TCMB'nin para politikasında sıkı duruş kararını vurgulamasının ardından değer kazanmaya başladı. USD/TL aylık bazda %1,6 azalarak Ocak ayını 7,31 seviyesinde kapattı. EUR/TL de 2020 sonuna göre %2,3 gerileyerek Ocak ayını 8,98 seviyesinden tamamladı. Şubat ayının ilk günlerinde TL'deki değer kazanma eğiliminin hızlandığı gözleniyor.

Döviz Kurları

2021 sonu USD/TL beklentisi 8,09...

Ocak ayı Beklenti Anketi sonuçlarına göre, piyasaların GSYH büyüme beklentisi 2021 yılı için %3,8'den %3,9'a yükselirken, yılsonu TÜFE beklentisi %11,15 düzeyinde bulunuyor. 2021 yılsonu için USD/TL kurunun 8,09 düzeyinde gerçekleşmesini bekleyen anket katılımcıları TCMB'nin bu yıl içinde faiz indirimine gitmesini bekliyor. Piyasaların politika faizi olan 1 hafta vadeli repo ihale faiz oranı için 12 ay sonrasına ilişkin beklentisi %13,28 düzeyinde bulunuyor.

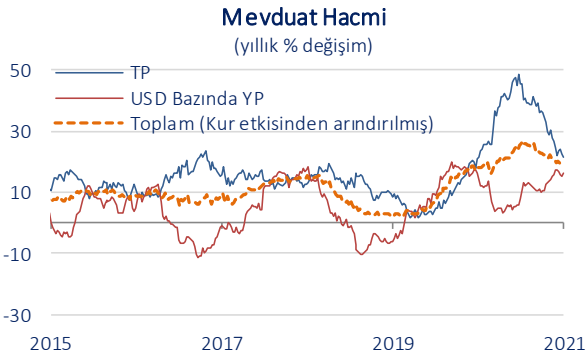
Yurt dışı yerleşiklerin menkul kıymet portföyü...

TCMB tarafından açıklanan menkul kıymet istatistiklerine göre, 22 Ocak itibarıyla yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi portföyü fiyat ve kur hareketlerinden arındırılmış olarak 2020 sonuna kıyasla net 201,4 milyon USD artarken, DİBS portföyü de aynı dönemde net 506,8 milyon USD genişledi.

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Sektörü

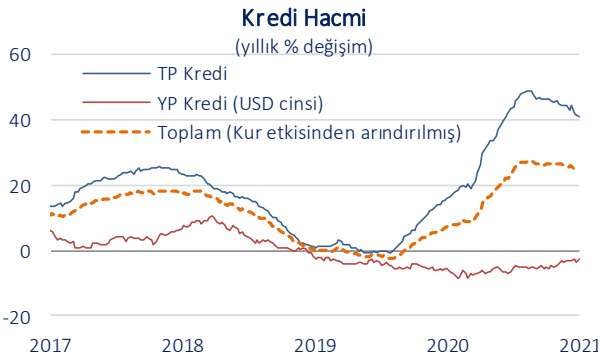
Mevduat hacmi yıllık bazda %33,3 arttı.

Bankacılık sektöründe mevduat hacim artışı hız kesmesine karşın devam ediyor. Kasım 2020'de yıllık bazda %50'ye ulaşan mevduat hacmi artışı 22 Ocak itibarıyla %33,3 düzeyinde gerçekleşirken, toplam mevduat hacmi 3.453 milyar TL oldu. Mevduat hacmindeki kur etkisinden arındırılmış yıllık artış ise %18,7 seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde TP mevduat hacmindeki genişleme %21,4 olurken, USD bazında YP mevduat %16,2 artışla 259 milyar USD'ye ulaştı. Kasım 2020'de %57,5 ile son 17 yılın zirvesine çıkan YP mevduatın toplam mevduat içindeki payı 22 Ocak itibarıyla %55,3 düzeyinde gerçekleşti.

Kredi hacmi yıllık bazda %33,5 genişledi.

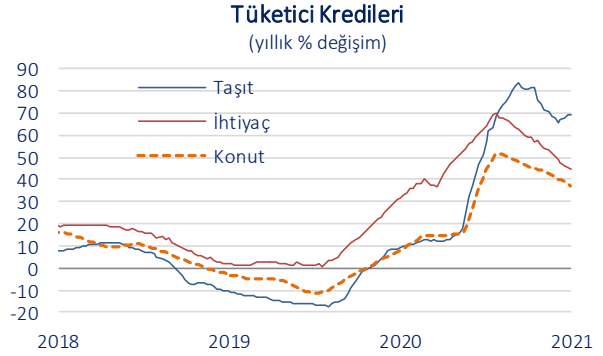
BDDK tarafından yayımlanan Haftalık Bülten verilerine göre, 2020'nin son aylarında kredi genişlemesinde gözlenmeye başlanan ivme kaybı genel olarak Ocak ayında da devam etti. Bankacılık sektörünün toplam kredi hacmi 22 Ocak itibarıyla yıllık bazda %33,5 artarak 3.550 milyar TL oldu. Kredi hacmindeki kur etkisinden arındırılmış artış ise bu dönemde yıllık bazda %24,4 düzeyinde gerçekleşti. Yıllık TP kredi büyümesi %40,8 olurken, USD bazında YP krediler aynı dönemde %2,6 gerileyerek 165 milyar USD seviyesine indi.

Tüketici kredileri yıllık bazda %41,8 arttı.

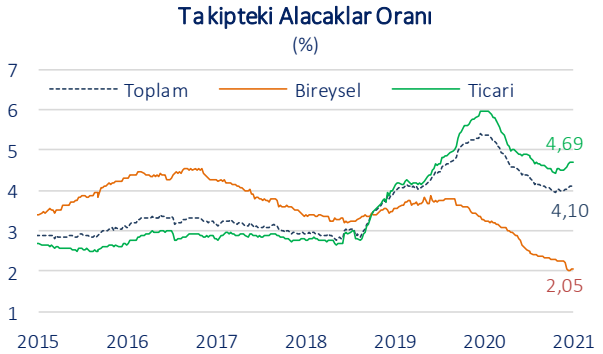
22 Ocak itibarıyla tüketici kredileri yıllık bazda %41,8 oranında yükseldi. Bu dönemde konut ve ihtiyaç kredilerindeki yıllık artış hızları ivme kaybetmeye devam ederek sırasıyla %37,4 ve %44,5 düzeyinde gerçekleşti. Taşıt kredilerindeki yıllık artışın ise son haftalarda bir miktar hızlandığı izleniyor. 22 Ocak itibarıyla taşıt

kredileri yıllık bazda %69,5 artış kaydetti. Aynı dönemde bireysel kredi kartları bakiyesindeki yıllık artış %23 düzeyinde gerçekleşti.

Takipteki alacaklar oranı %4,1 düzeyinde...

BDDK'nın pandemiye yönelik düzenlemesinin de etkisiyle yıllık bazda önemli bir değişim kaydetmeyen brüt takipteki alacaklar bakiyesi 22 Ocak itibarıyla 151,6 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Takipteki alacaklar oranı 22 Ocak haftasında %4,1 oldu. İlgili oran kamu bankalarında %2,6 iken, özel bankalarda %5,4 düzeyinde bulunuyor. Kredi türlerine göre değerlendirildiğinde bu dönemde sektörün takipteki alacaklar oranının ticari kredilerde %4,7, bireysel kredilerde %2,1 olduğu izleniyor.

Yabancı para net genel pozisyonu...

Yabancı para net genel pozisyonu 22 Ocak itibarıyla bilanço içi kalemlerde (-) 60.243 milyon USD, bilanço dışında ise (+) 65.453 milyon USD oldu. Böylece, bankacılık sektörü yabancı para net genel pozisyonu (+) 5.209 milyon USD düzeyinde gerçekleşti.

Genel Değerlendirme

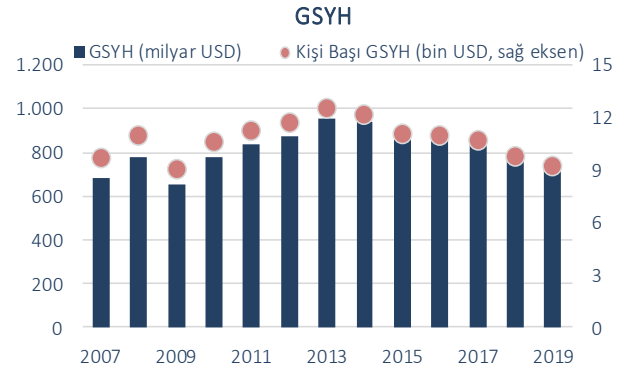
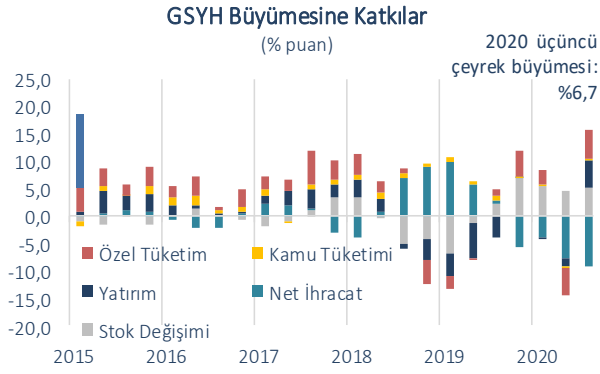
Koronavirüs vakalarında küresel ölçekte izlenen artışın son haftalarda hız kesmekle birlikte yüksek düzeylerini koruduğu görülürken, aşı tedarik sürecine ve yeni virüs mutasyonlarına dair haber akışı yakından takip ediliyor. Yılın ilk ayında küresel gündemde salgına bağlı gelişmelerin yanı sıra ABD’de başkanlık görevini devralan Biden’ın Cumhuriyetçilerin muhalefetine karşılık savunmayı sürdürdüğü 1,9 trilyon USD’lik teşvik paketi ve organize olan küçük yatırımcıların piyasalarda neden olduğu sert oynaklıklar yer aldı.

Önde gelen ekonomilere ilişkin 2020 yılının son çeyreğine ilişkin büyüme verileri Covid-19’un, yılın bu döneminde belirginleşen ikinci dalgaya rağmen, ekonomilerde önceki öngörülere kıyasla daha sınırlı bir hasara neden olduğunu gösterdi. Bu görünümle uyumlu olarak IMF’nin 2020 ve 2021 yılları için küresel GSYH tahminlerini olumlu yönde revize ettiği izlendi. Hizmet sektörlerinde bölgesel farklılıklar gözlenirken, gelişmiş ülkelerin imalat PMI verileri sektörde toparlanmanın yılın ilk ayı itibarıyla beklentilerin üzerinde gerçekleştiğine işaret ediyor. Öte yandan, pandeminin istihdam piyasası üzerindeki etkilerinin orta ve uzun vadede sürmesi beklenirken, bu alanda 2020 öncesi seviyelere dönmenin birçok ülke için yıllar alabileceği değerlendiriliyor.

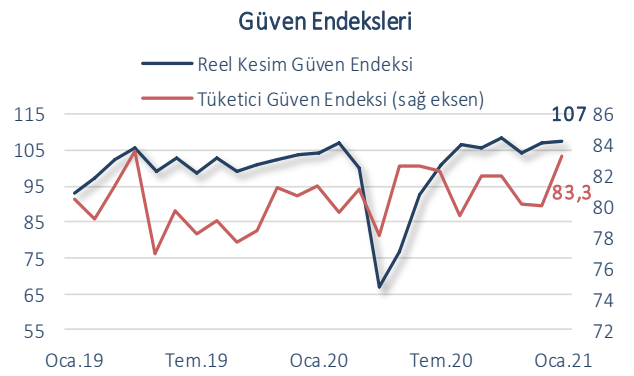
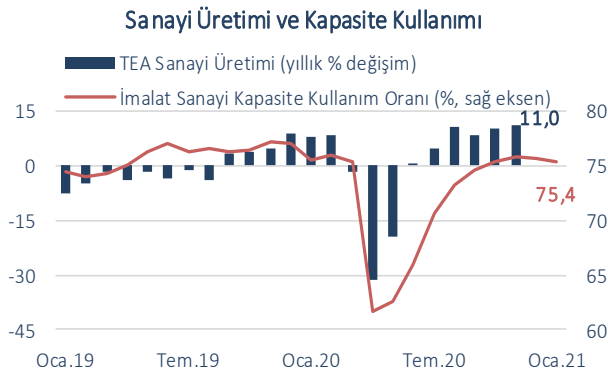
Geçtiğimiz yılı sınırlı da olsa pozitif bir büyüme performansı ile tamamlayan az sayıda ülkeden biri olması beklenen Türkiye’de Ocak ayına ilişkin öncü göstergeler ekonomik toparlanmanın sürdüğüne işaret ediyor. Bu döneme ilişkin imalat PMI verisinin istihdam alt endeksi 3 yılı aşkın sürenin en yüksek seviyesine yükselirken, güven göstergelerinin özellikle beklenti alt kalemlerindeki olumlu görünüm öne çıkıyor. Dış ticaret açığının yılın ilk ayında yıllık bazda %30’u aşan oranda gerilemesi de yeniden dengelenme açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendiriliyor.

Ocak ayı toplantısında fiyat istikrarı vurgusunu güçlendiren TCMB, yılın ilk Enflasyon Raporu’nda da benzer yönde sinyaller verdi. Başkan Ağbal’ın, mevcut koşullarda 2023 yılında ulaşılacağı tahmin edilen %5’lik enflasyon hedefini yakalayana kadar para politikasında sıkı duruşun korunması gerektiğini ifade etmesi son dönemde gözlenen politika normalleşmesinin süreceği yönündeki beklentileri destekledi. Söz konusu gelişmeler çerçevesinde, finansal piyasalarda gözlenen iyileşme eğiliminin de sürdüğü izleniyor.

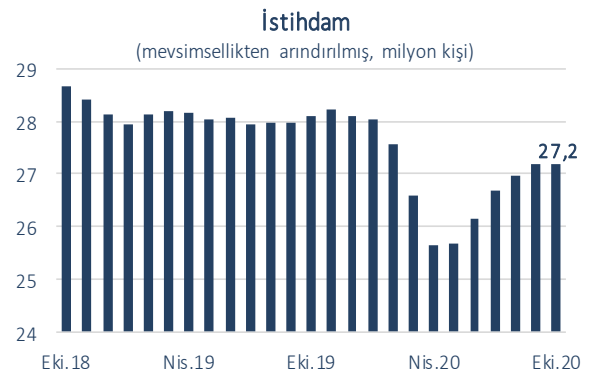
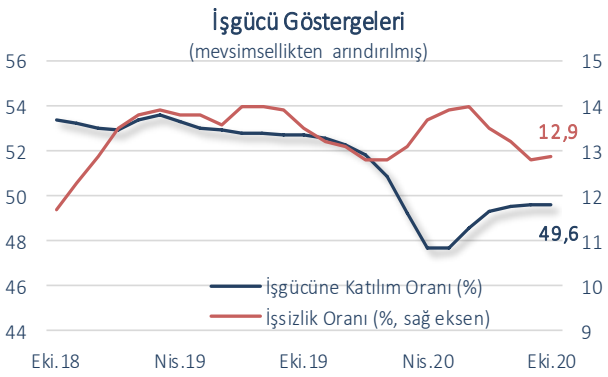
Büyüme

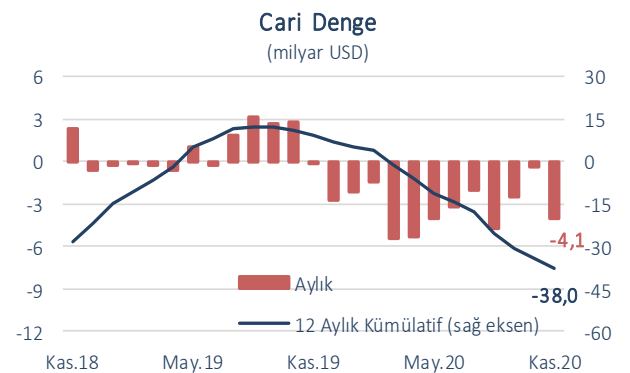
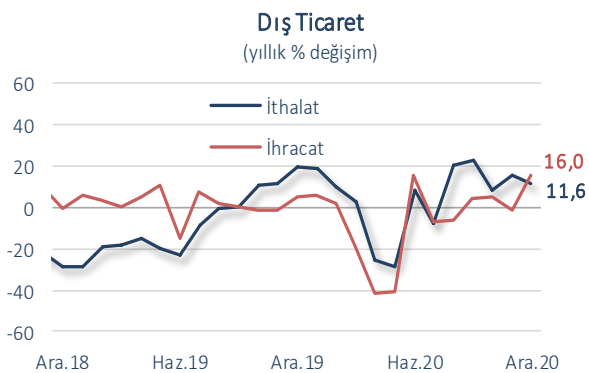
Öncü Göstergeler

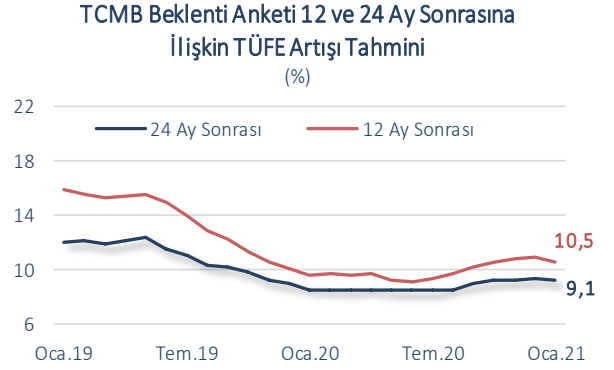
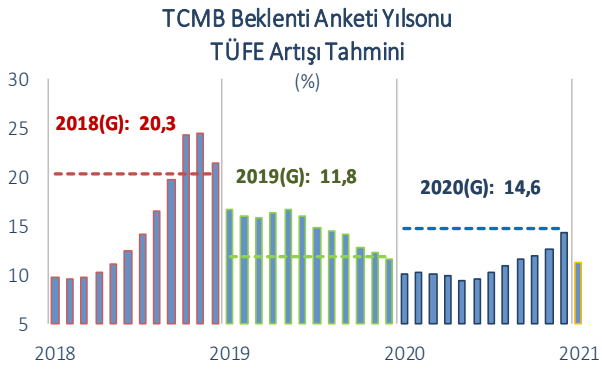
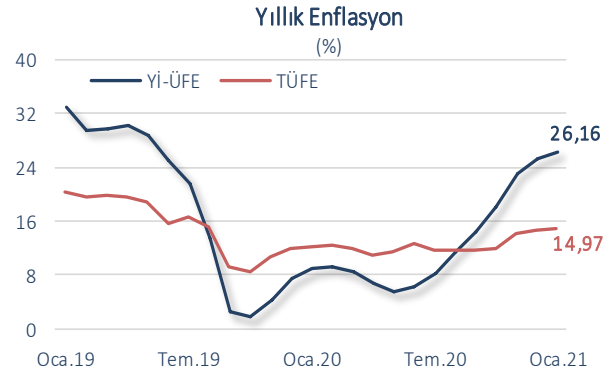
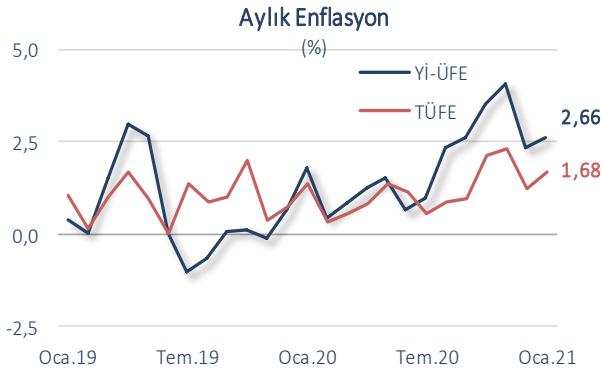
İşgücü Piyasaları

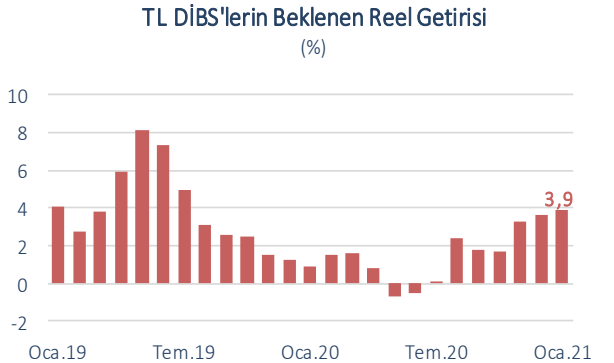
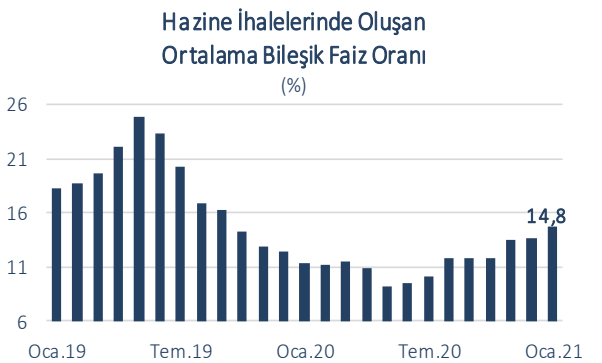
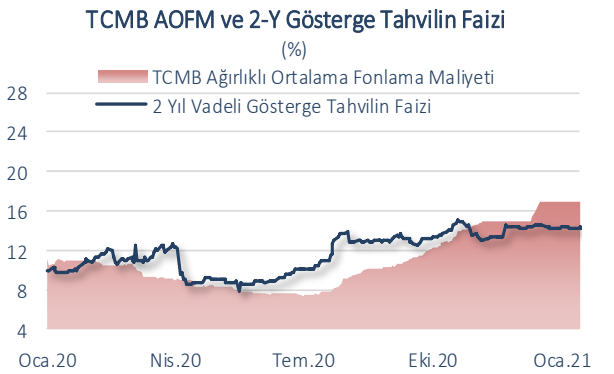
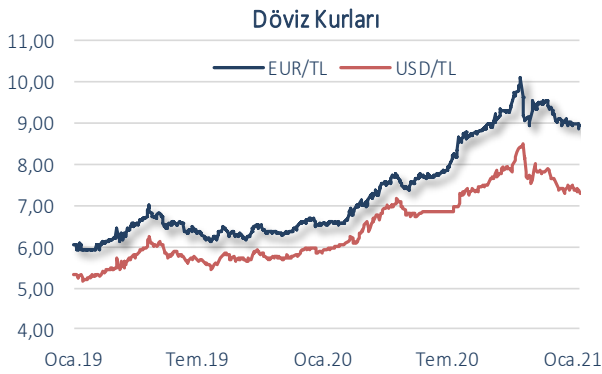
Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Enflasyon Göstergeleri

Döviz ve Tahvil Piyasaları

Türkiye Ekonomisi - Makroekonomik Göstergeler

Büyüme	2015	2016	2017	2018	2019	Ç1-20	Ç2-20	Ç3-20
GSYH (milyar USD)	867	869	859	797	761	177	153	197
GSYH (milyar TL)	2.351	2.627	3.134	3.758	4.320	1.074	1.042	1.420
Büyüme Oranı (%)	6,1	3,3	7,5	3,0	0,9	4,5	-9,9	6,7
Enflasyon (%)						Kas.20	Ara.20	Oca.21
TÜFE (yıllık)	8,81	8,53	11,92	20,30	11,84	14,03	14,60	14,97
Yurt içi ÜFE (yıllık)	5,71	9,94	15,47	33,64	7,36	23,11	25,15	26,16
Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü Piyasası Verileri						Ağu.20	Eyl.20	Eki.20
İşsizlik Oranı (%)	10,2	12,0	9,9	12,9	13,1	13,20	12,80	12,90
İşgücüne Katılım Oranı (%)	51,7	52,4	53,1	53,0	52,3	49,50	49,60	49,60
Döviz Kurları						Kas.20	Ara.20	Oca.21
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	99,1	93,5	86,3	76,4	76,2	60,5	62,3	
USD/TL	2,92	3,52	3,79	5,32	5,95	7,82	7,43	7,30
EUR/TL	3,17	3,71	4,55	6,08	6,68	9,36	9,09	8,87
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	3,04	3,61	4,17	5,70	6,32	8,59	8,26	8,08
Dış Ticaret Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Eki.20	Kas.20	Ara.20
İhracat	151,0	149,2	164,5	177,2	180,8	167,2	167,0	169,5
İthalat	213,6	202,2	238,7	231,2	210,3	214,2	217,1	219,4
Dış Ticaret Dengesi	-62,6	-52,9	-74,2	-54,0	-29,5	-47,0	-50,1	-49,9
Karşılama Oranı (%)	70,7	73,8	68,9	76,6	86,0	78,1	76,9	77,2
Ödemeler Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Eyl.20	Eki.20	Kas.20
Cari İşlemler Dengesi	-27,3	-26,8	-40,6	-21,6	6,9	-30,9	-33,9	-38,0
Finans Hesabı	-21,2	-21,7	-46,8	-10,9	1,1	-41,2	-41,2	-39,1
Doğrudan Yatırımlar (net)	-14,2	-10,8	-8,4	-9,4	-6,1	-4,7	-4,2	-4,2
Portföy Yatırımları (net)	15,3	-6,4	-24,1	3,1	1,3	16,5	10,9	11,5
Diğer Yatırımlar (net)	-10,6	-5,3	-6,2	5,7	-0,4	-12,4	-9,6	-7,3
Rezerv Varlıklar (net)	-11,8	0,8	-8,2	-10,4	6,3	-40,6	-38,2	-39,1
Net Hata ve Noksan	6,1	5,1	-6,3	10,7	-5,8	-10,3	-7,2	-1,1
Cari İşlemler Açığı/GSYH (%)	-3,2	-3,1	-4,7	-2,7	0,9	-	-	-
Bütçe Gerçekleşmeleri ⁽²⁾⁽³⁾ (milyar TL)						Eki.20	Kas.20	Ara.20
Harcamalar	506,3	584,1	678,3	830,5	999,5	967,7	1064,0	1202,2
Faiz Harcamaları	53,0	50,2	56,7	74,0	99,9	119,6	129,1	134,0
Faiz Dışı Harcamalar	453,3	533,8	621,6	756,5	899,5	848,1	934,9	1068,3
Gelirler	482,8	554,1	630,5	757,8	875,8	822,2	931,9	1029,5
Vergi Gelirleri	407,8	459,0	536,6	621,3	673,3	655,3	754,6	833,1
Bütçe Dengesi	-23,5	-29,9	-47,8	-72,8	-123,7	-145,5	-132,1	-172,7
Faiz Dışı Denge	29,5	20,3	8,9	1,3	-23,8	-25,9	-3,0	-38,8
Bütçe Dengesi/GSYH (%)	-1,0	-1,1	-1,5	-1,9	-2,9	-	-	-
Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (milyar TL)						Eki.20	Kas.20	Ara.20
İç Borç Stoku	440,1	468,6	535,4	586,1	755,1	1108,4	1.075,0	1.060,4
Dış Borç Stoku	238,1	291,3	341,0	481,0	574,0	826,3	797,1	751,8
Toplam Borç Stoku	678,2	760,0	876,5	1.067,1	1.329,1	1.934,7	1.872,1	1.812,1

(1) 12 aylık kümülatif

(2) Yılbaşından itibaren kümülatif

(3) Veriler Merkezi Yönetim Bütçesi'ne göredir.

BDDK Tarafından Açıklanan Aylık Bülten Verilerine Göre Bankacılık Sektörü

(milyar TL)	2015	2016	2017	2018	2019	Kas.20	Ara.20	Değişim ⁽¹⁾
AKTİF TOPLAMI	2.357	2.731	3.258	3.867	4.492	6.123	6.108	36,0
Krediler	1.485	1.734	2.098	2.395	2.657	3.626	3.577	34,6
TP Krediler	1.013	1.131	1.414	1.439	1.642	2.341	2.353	43,3
Pay (%)	68,2	65,2	67,4	60,1	61,8	64,6	65,8	-
YP Krediler	472	603	684	956	1.015	1.285	1.224	20,6
Pay (%)	31,8	34,8	32,6	39,9	38,2	35,4	34,2	-
Takipteki Alacaklar (brüt)	47,5	58,2	64,0	96,6	150,1	150,4	152,2	1,4
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	3,1	3,2	3,0	3,9	5,3	4,0	4,1	-
Menkul Değerler	330	352	402	478	661	1.044	1.023	54,7
PASİF TOPLAMI	2.357	2.731	3.258	3.867	4.492	6.123	6.108	36,0
Mevduat	1.245	1.454	1.711	2.036	2.567	3.479	3.455	34,6
TP Mevduat	715	845	955	1.042	1.259	1.527	1.546	22,8
Pay (%)	57,4	58,1	55,8	51,2	49,0	43,9	44,7	-
YP Mevduat	530	609	756	994	1.308	1.952	1.909	46,0
Pay (%)	42,6	41,9	44,2	48,8	51,0	56,1	55,3	-
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	98	116	145	174	194	232	224	15,8
Bankalara Borçlar	361	418	475	563	533	665	658	23,3
Repodan Sağlanan Fonlar	157	138	99	97	154	296	255	66,0
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	262	300	359	421	492	588	601	22,0
Net Dönem Kârı/Zararı	26,1	37,5	49,1	53,5	49,8	57,3	60,0	-
RASYOLAR (%)								
Krediler/GSYH	63,5	66,5	67,6	64,7	61,5			
Krediler/Aktifler	63,0	63,5	64,4	61,9	59,1	59,2	58,6	-
Menkul Kıymet/Aktifler	14,0	12,9	12,3	12,4	14,7	17,1	16,7	-
Mevduat/Pasifler	52,8	53,2	52,5	52,6	57,1	56,8	56,6	-
Krediler/Mevduat	119,2	119,3	122,6	117,6	103,5	104,2	103,5	-
Sermaye Yeterliliği	15,6	15,6	16,9	17,3	18,4	19,4	18,8	-

(1) Yılsonuna göre % değişim

Kaynak: BDDK, TÜİK

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.